

Uitvoeringsprogramma Maatregelpakketten (UPM)

Hoe zat het ook alweer?

Het programma Uitvoering Maatregelpakketten bestaat uit drie pakketten: pakket 1- Brede integrale aanpak, pakket 2 - Proeftuinen en koplopers en pakket 3 - Opbouw grondpositie. Voor de uitvoering van het totale programma heeft Overijssel in september 2024 een Specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk ontvangen van 234 miljoen Euro. Het programma heeft een looptijd tot eind 2028.

Onze werkwijze

Wij hebben in de afgelopen periode gemerkt dat het voor de buitenwereld onduidelijk is wat er vanuit het programma wordt ondersteund en waar men op kan rekenen bij het maken van gebiedsplannen. We moeten daarom duidelijker zijn in wat wel en (nog) niet realiseerbaar is en wat wel en niet (vanuit de SPUK) financierbaar is. Anders ontstaan er onrealistische verwachtingen die leiden tot teleurstellingen.

Dit heeft ertoe geleid dat we onze werkwijze duidelijker willen communiceren met alle betrokkenen. We begeleiden en ondersteunen de koplopergebiedsprocessen in de fases van initiatief, voorverkenning en verkenning..

Aan het einde van de verkenningsfase leveren de koplopergebieden een plan van aanpak op waarin zij beschrijven welke maatregelen zij voor hun gebied nodig en wenselijk achten, passend binnen de 3x3 doelstellingen van de provincie. Dit plan van aanpak wordt gebruikt in de volgende stap die we dan samen met de koploper zetten: het toetsen van de haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen, de haalbaarheidscheck.

In de haalbaarheidscheck kijken we welke maatregelen direct uitvoerbaar zijn (score groen), welke maatregelen mogelijk uitvoerbaar zijn, maar nader onderzoek vragen (score oranje) en welke maatregelen (nog) niet uitvoerbaar zijn, bijvoorbeeld omdat zij een vergunning vereisen die (op dit moment) niet verleend kan worden (score rood).

Na het scoren van de maatregelen bespreken we met de koploper welke 'groene' maatregelen zij willen uitvoeren en welke acties er nodig zijn om duidelijkheid te krijgen over de 'oranje' maatregelen. De maatregelen die op korte termijn uitvoerbaar zijn, werken we vervolgens, samen met betrokken partners (waterschappen, gemeenten, Rijk, enz) uit in de planfase. Dit is de laatste stap op weg naar realisatie. Dit betekent dat, hoewel mogelijk niet alle maatregelen uit het plan van aanpak van een koploper direct tot uitvoering kunnen komen, wel tot realisatie van die maatregelen kan worden overgegaan die op dat moment mogelijk zijn. Onze lerende aanpak blijft in dit hele proces centraal staan: de lessen die worden opgedaan leiden tot aanpassing van onze werkwijze.

Wij zijn van mening dat we met deze werkwijze invulling geven aan de Motie 'Gebiedsaanpakken vanuit initiatieven van inwoners' (link: [Motie](#)) waarin u ons college heeft opgeroepen zoveel mogelijk koploperprojecten naar de realisatiefase te brengen.

Stand van zaken

De hierboven omschreven werkwijze hebben wij reeds toegepast bij drie koplopers: Baarlingerpolder, Junne en Broekheurne.

Baarlingerpolder

Koploper Baarlingerpolder is begin 2022 met een 9-tal boeren het gebiedsproces gestart met als hoofdvraag: 'Hoe kunnen de agrarische ondernemers in de Baarlingerpolder maatregelen nemen om de stikstofdepositie te verminderen, de bodemdaling tegen te gaan, de CO2-uitstoot te verlagen en de biodiversiteit te stimuleren, om de naastliggende natuur te verbeteren en hun bedrijven toekomstbestendiger te maken?' Eind 2024 heeft de werkgroep Baarlingerpolder het rapport van de verkenning opgeleverd om bovenstaande vraag te beantwoorden. In onze brief van 9 december 2025 (2025-12-001235) informeerden wij u dat wij de werkgroep hebben voorgesteld een landinrichtingstraject met wettelijke herverkaveling te starten. In het eerste kwartaal van dit jaar zijn we begonnen met de voorbereidingen. Om verschillende redenen heeft dit langer geduurd dan gewenst. Helaas heeft de werkgroep ons op 22 april jl. laten weten vooralsnog te stoppen met het gebiedsproces. De ontstane situatie is ten tijde van dit schrijven ook voor ons nieuw en wij beraden ons op een vervolgoverleg met de werkgroep.

Junne

Koploper Junne heeft de verkenning eind 2025 opgeleverd en de haalbaarheid van de verschillende maatregelen is nu nagenoeg volledig in beeld gebracht samen met grondeigenaren en ondernemers in het gebiedsproces, en ook met gemeente en waterschap. Andere partijen die meer indirect betrokken zijn, zoals LTO en Natuurmonumenten, informeren we regelmatig via de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels. Wij streven ernaar om rond de zomer een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met partijen om verder te gaan met de planvorming en realisatie.

Broekheurne

Voor koploper Broekheurne ronden wij in het tweede kwartaal van 2026 de haalbaarheidscheck af en richten ons dan op de verdere planvorming. In dit gebiedsproces zijn 14 agrarisch ondernemers betrokken, waarvan 9 actief deelnemen aan een Praktijknetwerk Klimaatrobuust Broekheurne. In dit netwerk werken de ondernemers in de praktijk aan het verbeteren van hun bodembeheer, verbeteren van de mestkwaliteit en het vasthouden van water.

Voor een stand van zaken per koploper verwijzen wij u naar pagina 4 van deze bijlage.

Financien

Besteding (*1.000)	Totaal beschikbaar	Realisatie t/m 2025	Begroting 2026	Monitor-I 2026	Mutatie
Pakket I brede integrale aanpak:					
personele inzet	0	649	800	650	-150
faciliteren van stoppers	700	340	93	520	428
KPI melkveehouderij	11.100	1.250	2.775	3.800	1.025
KPI weidegang	13.500	4.250	5.063	3.585	-1.478
innovatie nieuwe teelten	8.100	1.515	1.825	1.125	-700
agro forestry	5.400	151	1.200	200	-1.000
omschakelen naar biologisch	3.300	362	825	400	-425
omvormers landgoed	9.600	0	0	900	900
innovatie stalaanpassing	14.400	3.011	4.000	2.400	-1.600
Socialeconomisch:				0	
Ondersteuning gemeenten nieuw ruimtelijk en VAB beleid	3.645	60	1.458	973	-485
impuls verbreding	900	88	300	300	0
investeren in veiligheidsscoaches	270	101	135	120	-15
Subtotaal:	70.915	11.778	18.473	14.973	-3.500
Pakket II Gebiedsprocessen:					
Gebiedsprocessen in de uitwerkingsgebieden	64.782	3.135	7.152	5.002	-2.150
Gebiedsprocessen buiten de uitwerkingsgebieden	3.275	1.180	500	500	0
Uitvoeringsmaatregelen in de uitwerkingsgebieden	18.835	86	6.000	2.230	-3.770
Proeftuin Beekdalen	10.878	137	3.000	570	-2.430
Proeftuin Veenweide	6.989	93	2.303	253	-2.050
Proeftuin Waterwingebieden	13.133	56	3.000	680	-2.320
Proeftuin Bestuurlijke samenwerking	420	55	100	0	-100
Proeftuin Aanpak landgoederen	255	92	50	170	120
Proeftuin Uitwerkingsgebied N-2000	663	0	100	500	400
Subtotaal:	119.230	4.836	22.205	9.905	-12.300
Pakket III opbouw grondpositie					
opbouw grondpositie	43.566	0	10.000	5.000	-5.000
Subtotaal:	43.566	-	10.000	5.000	-5.000
Totaal:	233.711	16.614	50.678	29.878	-20.800

In deze monitor hebben wij de verwachte bestedingen teruggebracht. Hieronder worden een aantal grotere mutaties toegelicht:

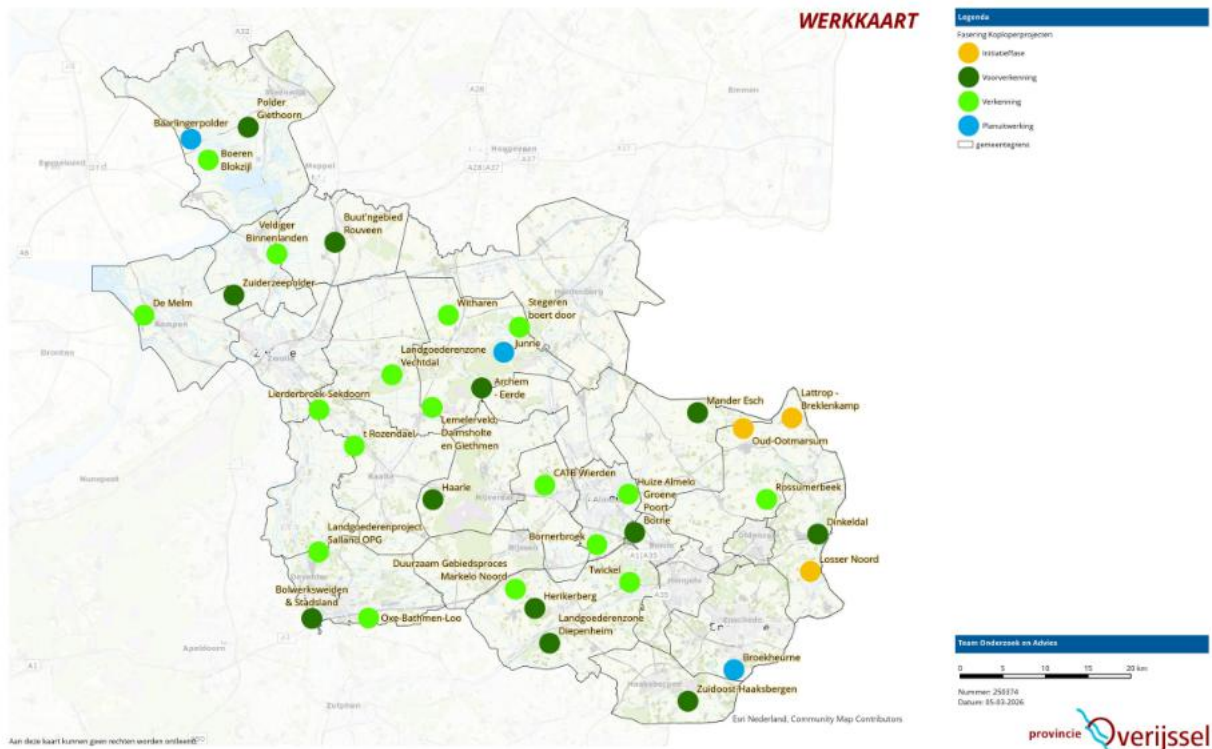
- De KPI-regeling voor melkveehouderij wordt jaarlijks achteraf uitgekeerd. Doordat er meer deelnemers zijn geweest is de verwachte uitkering in 2026 hoger.
- De KPI-regeling voor weidegang. Deze regeling hebben we eerder te hoog ingeschat omdat we toen niet goed beeld hadden hoeveel subsidieregelingen we op deze post zouden openstellen. Inmiddels zijn regelingen voor een hectarevergoeding weidegang en investeringslijst weidegang van kracht en is hebben we beter zicht op de mogelijke uitgaven dit jaar.
- Voor de subsidieregelingen voor agro forestry en nieuwe teelten is minder belangstelling dan verwacht.
- Bij de regelingen voor innovatie stalaanpassing is het effect van het niet kunnen verlenen van vergunningen en de daarmee samenhangende lagere investeringsbereidheid zichtbaar. Vanwege de aanscherping in het vergunningenbeleid zijn er minder objecten die in aanmerking komen voor het verlenen van een subsidie.
- In pakket II en III is goed het effect te zien dat de gebiedsprocessen meer tijd nodig hebben om de stap te maken richting de plan- en realisatiefase. Bij de verschillende proeftuinen is dit effect ook zichtbaar. Tegelijk was in de begroting rekening gehouden met een goedgekeurde regeling om landbouwgrond gedeeltelijk te mogen afwaarderen. Deze regeling is nog in behandeling bij de EU, zodat we er vooralsnog geen gebruik van kunnen maken.

Binnen de mogelijkheden van de SPUK wordt er blijvend op ingezet om de middelen de komende jaren goed te benutten. De insteek is om de middelen tijdig en conform de voorwaarden van de SPUK in te zetten. Er is periodiek afstemming met het Rijk over de voortgang, het effect van de langere doorlooptijd van de gebiedsprocessen en het uitblijven van o.a. een goedgekeurde regeling om landbouwgronden deels af te mogen waarderen.

Stand van zaken koplopers

Toekomst voor Ons Platteland (TvOP)

Koploperprojecten en Natura2000-gebieden (per 05-03-2026)

Gebied	Noordoost-Twente
---------------	-------------------------

Naam	Gebiedsproces Dinkeldal
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning zit in de afronding en er wordt nu gewerkt aan de voorbereiding van de verkenningfase.

Naam	Gebiedsproces Mander Esch
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning zit in de afrondende fase.

Naam	Gebiedsproces Ootmarsum
Fase	Initiatief
Stand van zaken	De subsidieaanvraag voor de voorverkenning wordt binnenkort ingediend, planuitwerking voor het middenstroomse deel loopt al.

Naam	Gebiedsproces Lattrop Brecklenkamp
Fase	Initiatief
Stand van zaken	De eerste bijeenkomsten met betrokken bewoners hebben plaatsgevonden. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de voorverkenning.

Naam	Gebiedsproces Losser Noord
Fase	Initiatief
Stand van zaken	Er is een plan van aanpak opgesteld voor de voorverkenning die in de loop van 2026 uitvoering moet gaan krijgen.

Naam	Gebiedsproces Stroomgebied bovenstroom Lolle – Middensloot – Rossumerbeek
Fase	Verkenning
Stand van zaken	Het plan van aanpak voor de verkenning is vastgesteld en deze fase loopt nu.

Gebied	Vechtdal
---------------	-----------------

Naam	Landgoederenzone Vechtdal
Fase	Verkenning
Stand van zaken	De verkenning loopt en wordt naar verwachting eind 2026 opgeleverd. Deze koploper wordt niet begeleid door een procesregisseur.

Naam	Gebiedsproces Landgoed Junne
Fase	Haalbaarheid
Stand van zaken	In de fase van de planuitwerking loopt nu de haalbaarheidscheck.

Naam	Gebiedsproces Stegeren boert door
Fase	Verkenning
Stand van zaken	De verkenning loopt en wordt in de eerste helft van 2026 opgeleverd.

Naam	Gebiedsproces Witharen
Fase	Verkenning
Stand van zaken	De verkenning loopt. Deze koploper wordt niet begeleid door een procesregisseur.

Naam	Gebiedsproces Boeren Lemelerveld
Fase	Verkenning
Stand van zaken	De verkenning loopt en wordt naar verwachting eind 2026 opgeleverd.
Naam	Gebiedsproces Archem-Eerde
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning loopt en wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2026 opgeleverd.
Gebied	Zuid Oost Twente
Naam	Gebiedsproces Zuidoost-Haaksbergen
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning zit in de afronding en wordt begin 2026 opgeleverd.
Naam	Gebiedsproces Landgoederenzone Diepenheim
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning is uitgevoerd en de verantwoording wordt nu afgerond. Aan het plan van aanpak voor de verkenningsfase wordt gewerkt.
Naam	Gebiedsproces Herikerberg
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning is opgestart en wordt naar verwachting in de loop van 2026 opgeleverd.
Naam	Gebiedsproces Broekheurne
Fase	Haalbaarheid
Stand van zaken	Het proces gaat nu richting de haalbaarheidscheck in de fase van de planuitwerking.
Naam	Gebiedsproces Twickel
Fase	Verkenning
Stand van zaken	Er wordt nu gewerkt aan de afronding van de verkenningsfase.
Naam	Gebiedsproces Borne
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	Zit in de afrondende fase van de voorverkenning, naar verwachting volgt de oplevering in de eerste helft van 2026.
Naam	Duurzaam initiatief Markelo Noord
Fase	Verkenning
Stand van zaken	Verkenning is afgerond. Dit proces wordt verbonden aan de GGM-aanpak voor de Borkeld.
Gebied	West-Twente
Naam	Noaberschap Haarle
Fase	Voorverkenning
Stand van zaken	De voorverkenning zit in de afronding en wordt in de eerste helft van 2026 opgeleverd.

Naam CATB (Coöperatie Agrarisch Terrein Beheer) Wierden
Fase Verkenning
Stand van zaken De verkenningsfase kan naar verwachting in de eerste helft van 2026 worden afgerond.

Naam Landgoed Huize Almelo
Fase Verkenning
Stand van zaken Afronding verkenning wordt eind 2026 verwacht

Naam Gebiedsproces Bornebroek
Fase Verkenning
Stand van zaken Gebied bevindt zich aan het begin van de verkenning

Gebied Salland

Naam Gebiedsproces Oxe
Fase Verkenning
Stand van zaken De verkenningsfase zit in de afronding. De haalbaarheidscheck zal in de eerste helft van 2026 gaan plaatsvinden.

Naam Gebiedsproces 't Rozendael
Fase Verkenning
Stand van zaken De verkenningsfase is eind 2025 gestart en loopt door in 2026.

Naam Gebiedsproces Lierderbroek-Sekdoorn
Fase Verkenning
Stand van zaken De verkenningsfase is eind 2025 gestart en loopt door in 2026.

Naam Landgoederenproject Salland OPG
Fase Verkenning
Stand van zaken De voorverkenning is opgeleverd en de plannen voor de verkenningsfase zijn in de maak.

Naam Gebiedsproces Bolwerksweiden Deventer
Fase Voorverkenning
Stand van zaken De voorverkenning is inhoudelijk afgerond, de subsidie voor de verkenningsfase zal in het voorjaar van 2026 aangevraagd worden.

Gebied Noordwest-Overijssel

Naam Gebiedsproces Baarlingerpolder
Fase Planuitwerking
Stand van zaken De haalbaarheidscheck is doorlopen. Koploper heeft voor nu het proces stopgezet.

Naam Gebiedsproces de Melm
Fase Verkenning
Stand van zaken Verkenning wordt afgerond

Naam Gebiedsproces Boeren Blokzijl
Fase Verkenning
Stand van zaken De verkenning loopt en wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2026 opgeleverd.

Naam Gebiedsproces Veldiger Binnenlanden
Fase Verkenning
Stand van zaken De verkenningsfase loopt en wordt naar verwachting in de loop van 2026 afgerond.

Naam Gebiedsproces Buut'ng gebied Rouveen
Fase Voorverkenning
Stand van zaken De voorverkenning loopt en wordt in de eerste helft van 2026 opgeleverd.

Naam Gebiedsproces Zuiderzeepolder
Fase Voorverkenning
Stand van zaken Keukentafelgesprekken zijn gehouden en een expertsessie over pacht is gepland.

Naam Gebiedsproces Polder Giethoorn
Fase Voorverkenning
Stand van zaken De voorverkenning wordt naar verwachting in de eerste helft van 2026 opgeleverd.